

STUIFZAND

hetgeluidshuis

Vertelsels van de Grove Den

Infobundel voor eerste graad secundair onderwijs

ERFGOED WEKEN

Vlaanderen
is erfgoed

De Vertelsels van de Grove Den

Zet je oren open voor de Vertelsels van de Grove Den!

In de podcastreeks Vertelsels van de Grove Den nemen vertellers Mast en Muts je mee doorheen de vertelsels uit de Stuifzandgemeenten. Mast is een grofgebekte den en Muts een trotse wilde kardinaalsmuts, én een echte boom.

Ontdek waarom er ruiters door de lucht vliegen aan de SAS4-toren, wat olifant Hansken op Kempense bodem doet, waarom je in Retie beter binnen blijft na acht uur 's avonds en hoe Dimpna vanuit Ierland in Geel terecht kwam. Vanaf 16 januari 2026 publiceert Stuifzand i.s.m. Het Geluidshuis en de lokale besturen deze splinternieuwe podcast via alle podcastkanalen en de Geluidshuis-app.

Deze erfgoedklasbak gaat aan de slag met het luisterverhaal over je gemeente.

Wat is een erfgoedklasbak?

Rond Erfgoeddag (26 april 2026) trekken erfgoedwerkers met een workshop naar de klas. Er is een gratis aanbod beschikbaar voor het lager en de eerste graad van het middelbaar onderwijs. In de vorm van erfgoedklasbakken kunnen leerlingen kennismaken met de verschillende facetten van erfgoed en erfgoedzorg.

Erfgoeddag en de Erfgoedweken zijn een initiatief van FARO, het Vlaams Steunpunt voor cultureel erfgoed.

Wat willen we bereiken?

Stuifzand brengt erfgoed naar de klas. Je kan de inhoud van deze erfgoedklasbak verbinden met volgende leerdoelen en competenties binnen de vakken geschiedenis, Nederlands, artistieke vorming en kunstbeschouwing:

- Kunst- en cultuuruitingen beschrijven vanuit eigen waarneming en in verband brengen met de context waarin ze voorkomen.
- Reflecteren over kunst- en cultuuruitingen.
- Het doorlopen van een artistiek-creatief proces vanuit verbeelding.
- Het toelichten van de invloed van de eigen standplaatsgebondenheid op historische beeldvorming.
- Het bepalen van het onderwerp, de hoofdgedachte en hoofdpunten bij het beluisteren van een verhaal.
- Het beoordelen van informatie op betrouwbaarheid, correctheid en bruikbaarheid bij het luisteren en relevante informatie selecteren.
- Deelnemen aan mondelinge interactie.
- Historische elementen uit de eigen leefwereld en historische fenomenen situeren in tijd en ruimte.
- Aan de hand van voorbeelden gelijkenissen en verschillen tussen heden en verleden aantonen.
- Het (door)vertellen van verhalen.

De Vertelsels van de Grove Den

<p>Intro (ca. 10 min.)</p>	<p>Kennismaking & korte toelichting rond het programma komende lessen.</p> <p>Om de nieuwsgierigheid aan te wakkeren beluisteren we reeds een kort fragment uit het luisterverhaal van betreffende gemeente. Op basis daarvan beantwoorden we volgende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Waarover denk je dat het verhaal zal gaan? • Welk soort verhaal denk je te beluisteren? (vb. mythe, navertelde historische gebeurtenis, verzonden verhaal, ...)
<p>Luistermoment (ca. 20 min.)</p>	<p>We beluisteren vervolgens het luisterverhaal opgedeeld in 2 à 3 fragmenten. Na ieder fragment staan we kort stil bij wat we gehoord hebben.</p>
<p>Nabespreking & analyse (ca. 40 min.)</p>	<p>Na het beluisteren van alle fragmenten gaan we over tot de verwerking van alle informatie. Dit doen we aan de hand van een luisterfiche. Hierin peilen we naar...</p> <ul style="list-style-type: none"> • Feit versus fictie • Het verhaal situeren in tijd en ruimte - in welk tijdsvak vond dit verhaal plaats? • Welke historische gebeurtenissen komen voor in het verhaal? Waarover gaat het? Welke elementen herken je? • Welke (historische) figuren komen aan bod in het verhaal? Zijn deze feit of fictie? • Wat is het doel van het verhaal (vb. informatief, overtuigend, ...)? • Wie is de zender, wat is de boodschap en wie is de ontvanger van het verhaal? • Waarom vertellen we vandaag nog altijd legenden of verhalen van vroeger? Is het waardevol dit te blijven doen, de verhalen te behouden? • Herken je hedendaagse elementen in het verhaal? <p>Tijdens dit gesprek lichten we de historische context en het erfgoed toe waarrond de luisterverhalen zich situeren. Vanwaar komen deze verhalen? Hoe leven ze vandaag nog in je gemeente?</p>

De Vertelsels van de Grove Den

Creatieve verwerking (ca. 20 min.)	De leerlingen gaan actief aan de slag met het (door)vertellen van verhalen. In groepjes van 2 of 3 personen worden de leerlingen zelf vertellers. Ze bedenken een nieuw einde voor het luisterverhaal. Hoe zouden zij het verhaal graag doorvertellen? Welke invalshoek vinden zij grappig of interessant?
Outro (ca. 5-10 min.)	We herhalen aan de hand van een korte samenvatting wat we tijdens de workshop geleerd hebben.

Waarover gaan de verhalen?

- De wonderen van Odrada in Balen
- Hansken & Grietje in Mol
- De klompen van Veerle in Laakdal
- Dimpna in Geel
- Peer Plimp & Katje Slim in Meerhout
- Rien & De Achturenmoeier in Retie
- De wilde jacht in Dessel

Neem ook een kijkje op www.stuifzand.be/vertelsels

Wanneer is de klasbak beschikbaar?

De erfgoedklasbak kan gereserveerd worden op volgende momenten. Wees er snel bij want vol is vol.

Datum	Beschikbaar tussen ...	Datum	BESCHIKBAAR TUSSEN
MA 20 april 2026	<ul style="list-style-type: none"> 8u30 en 12 uur / 13 uur en 15u30 	WOE 13 mei 2026	<ul style="list-style-type: none"> 8u30 en 12 uur
DI 21 april 2026	<ul style="list-style-type: none"> 8u30 en 12 uur / 13 uur en 15u30 	MA 18 mei 2026	<ul style="list-style-type: none"> 8u30 en 12 uur / 13 uur en 15u30
WOE 22 april 2026	<ul style="list-style-type: none"> 8u30 en 12 uur 	WOE 20 mei 2026	<ul style="list-style-type: none"> 8u30 en 12 uur
DO 23 april 2026	<ul style="list-style-type: none"> 8u30 en 12 uur / 13 uur en 15u30 	DO 21 mei 2026	<ul style="list-style-type: none"> 8u30 en 12 uur / 13 uur en 15u30
MA 27 april 2026	<ul style="list-style-type: none"> 8u30 en 12 uur 	VRIJ 22 mei 2026	<ul style="list-style-type: none"> 8u30 en 12 uur / 13 uur en 15u30
DI 28 april 2026	<ul style="list-style-type: none"> 8u30 en 12 uur / 13 uur en 15u30 	MA 25 mei 2026	<ul style="list-style-type: none"> 8u30 en 12 uur
WOE 29 april 2026	<ul style="list-style-type: none"> 8u30 en 12 uur 	WOE 27 mei 2026	<ul style="list-style-type: none"> 8u30 en 12 uur
DO 30 april 2026	<ul style="list-style-type: none"> 8u30 en 12 uur / 13 uur en 15u30 	DO 28 mei 2026	<ul style="list-style-type: none"> 8u30 en 12 uur / 13 uur en 15u30
MA 4 mei 2026	<ul style="list-style-type: none"> 8u30 en 12 uur / 13 uur en 15u30 	VRIJ 29 mei 2026	<ul style="list-style-type: none"> 8u30 en 12 uur / 13 uur en 15u30
DI 5 mei 2026	<ul style="list-style-type: none"> 8u30 en 12 uur / 13 uur en 15u30 		
WOE 6 mei 2026	<ul style="list-style-type: none"> 8u30 en 12 uur 		
DO 7 mei 2026	<ul style="list-style-type: none"> 8u30 en 12 uur / 13 uur en 15u30 		
MA 11 mei 2026	<ul style="list-style-type: none"> 8u30 en 12 uur 		
DI 12 mei 2026	<ul style="list-style-type: none"> 8u30 en 12 uur / 13 uur en 15u30 		

Interesse? Zo werkt het!

Er zijn twee opties:

Stuifzand komt naar jou en geeft twee lessen les.

- Maak een afspraak met Stuifzand.
- Wij brengen alle benodigdheden mee en begeleiden de klasbak.

Ga zelf aan de slag in de klas met een workshopbox.

- Stuifzand voorziet een draaiboek en het nodige materiaal om de klasbak zelf met je leerlingen te doen. Je kan het materiaal voor de klasbak uitlenen. We brengen het naar de school en halen het nadien terug op.
- Maak een afspraak met Stuifzand via marie@stuifzand.be of erfgoed@stuifzand.be.

Hoe kan ik een klasbak reserveren?

Deadline: 5 april 2026

- Reserveer een tijdslot via de datumprikker: <https://cally.com/pkx8g9ba7zyxnjzd>

- Of mail je gewenste tijdslot naar marie@stuifzand.be

Voor klassen groter dan 25 leerlingen, vragen we op te splitsen in twee groepen met elk een apart tijdslot. Zo kunnen alle leerlingen actief deelnemen.

Wat vragen we van jou?

Volgende zaken zijn nodig voor het uitvoeren van de klasbak:

- Een beamer of scherm met HDMI aansluiting en een goede geluidsinstallatie.
- Eén of meerdere tafels met voldoende zitplaats voor alle deelnemende leerlingen.

Contact

Heb je vragen of wens je meer informatie? Neem contact op met Marie via:

Marie Beyens - Publiekswerker Erfgoed

marie@stuifzand.be

0473 92 23 07

STUIFZAND

●▶ Hier waait cultuur.

